

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 13.08.1992

Časová verzia predpisu účinná od: 13.08.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

392

PRESEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

vyhlasuje úplné znenie Trestného zákona z 29. novembra 1961 č. 140 Zb., ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom z 19. decembra 1962 č. 120 Zb., zákonom z 9. júla 1963 č. 53 Zb., zákonom zo 17. júna 1965 č. 56 Zb., zákonom z 25. októbra 1966 č. 81 Zb., zákonom z 18. decembra 1969 č. 148 Zb., zákonom z 25. apríla 1973 č. 45 Zb., zákonom z 10. apríla 1980 č. 43 Zb., zákonom z 13. decembra 1989 č. 159 Zb., zákonom z 27. februára 1990 č. 47 Zb., zákonom z 2. mája č. 175 Zb., zákonom z 30. októbra 1990 č. 457 Zb., zákonom z 5. decembra 1990 č. 545 Zb., zákonom zo 6. novembra 1991 č. 490 Zb. a zákonom z 11. decembra 1991 č. 557 Zb.
TRESTNÝ ZÁKON

PRVÁ ČASŤ VŠEOBECNÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA ÚČEL ZÁKONA

§ 1

Účelom Trestného zákona je chrániť spoločnosť a ústavné zriadenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, práva a oprávnené záujmy občanov a organizácií.

§ 2

Prostriedky na dosiahnutie účelu Trestného zákona sú hrozba trestami, ukladanie a výkon trestov a ochranné opatrenia.

DRUHÁ HLAVA ZÁKLADY TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI

§ 3 Trestný čin

(1) Trestným činom je pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone.

(2) Čin, ktorého stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť je nepatrný, nie je trestným činom, aj keď ináč vykazuje znaky trestného činu.

(3) Pre trestnosť činu treba úmyselné zavinenie, ak neustanovuje tento zákon výslovne, že postačí zavinenie z nebanlivosti.

(4) Stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť je určovaný najmä významom chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsobom vykonania činu a jeho následkami, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, osobou páchatela, mierou jeho zavinenia a jeho pohnútkou.

Zavinenie

§ 4

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

- a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobí, bol s tým uzrozmenný.

§ 5

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

- a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo
- b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 6

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne,

- a) ak ide o ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinil z nedbanlivosti, vyjmúc prípady, že tento zákon vyžaduje aj tu zavinenie úmyselné,
- b) ak ide o inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, vyjmúc prípady, v ktorých tento zákon vyžaduje, aby o nej páchatel' vedel.

§ 7

Príprava na trestný čin

(1) Konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré záleží v organizovaní obzvlášť závažného (§ 41, ods. 2) trestného činu, v zadavažovaní alebo prispôsobovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, v návode alebo v pomoci na taký trestný čin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok pre jeho spáchanie, je prípravou na trestný čin, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu trestného činu.

(2) Príprava na trestný čin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej na trestný čin, ku ktorému smerovala, ak tento zákon v osobitnej časti neustanovuje niečo iné.

(3) Trestnosť prípravy na trestný čin zaniká, ak páchatel' dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, alebo
- b) urobil o príprave na trestný čin oznámenie v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, mohlo byť ešte odstránené. Oznámenie treba urobiť prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

(4) Ustanovením odseku 3 však nie je dotknutá trestnosť páchatel'a za iný dokonaný trestný čin, ktorý už týmto svojím konaním spáchal.

§ 8**Pokus trestného činu**

(1) Konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu a ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, je pokusom trestného činu, ak k dokonaniu trestného činu nedošlo.

(2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

(3) Trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchatel dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, alebo
- b) urobil o pokuse trestného činu oznámenie v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, mohlo byť ešte odstránené. Oznámenie treba urobiť prokurátorovi alebo bezpečnostnému orgánu; vojak môže namiesto toho urobiť oznámenie veliteľovi alebo náčelníkovi.

(4) Ustanovením odseku 3 však nie je dotknutá trestnosť páchatela za iný dokonaný trestný čin, ktorý už týmto svojím konaním spáchal.

Páchatel, spolupáchatel a účastník trestného činu**§ 9**

(1) Páchatelom trestného činu je, kto trestný čin spáchal sám.

(2) Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama (spolupáchatelia).

§ 10

(1) Účastníkom na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse je, kto úmyselne

- a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
- b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
- c) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom prispieť po trestnom čine (pomocník).

(2) Na trestnú zodpovednosť a trestnosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti a trestnosti páchatela, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

§ 11**Vek**

Kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

§ 12**Nepričetnosť**

Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu nemohol rozpoznať jeho nebezpečnosť pre spoločnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

§ 13**Nutná obrana**

Čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola zrejme neprimeraná povaha a nebezpečnosti útoku.

§ 14**Krajná núdza**

Čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné toto nebezpečenstvo za daných okolností odvrátiť ináč alebo spôsobený následok je zrejme rovnako závažný alebo ešte závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

§ 15**Oprávnené použitie zbrane**

Trestný čin nespácha, kto použije zbraň v medziach splnomocnenia príslušných zákonných predpisov.

TRETIA HLAVA**PÔSOBNOSŤ TRESTNÝCH ZÁKONOV****§ 16**

(1) Trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

(2) Páchatelovi možno uložiť vždy len taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje.

(3) O ochrannom opatrení sa rozhodne vždy podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje.

§ 17

(1) Podľa česko-slovenského zákona sa posudzuje trestnosť činu, ktorý bol spáchaný na území republiky.

(2) Trestný čin sa považuje za spáchaný na území republiky,

- a) ak sa páchatel tu dopustil konania, aj keď porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom nastalo alebo malo nastáť celkom alebo sčasti v cudzine, alebo
- b) ak tu páchatel porušil alebo ohrozil záujem chránený týmto zákonom alebo ak mal tu nastáť aspoň sčasti taký následok, aj keď sa konania dopustil v cudzine.

(3) Podľa česko-slovenského zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý bol spáchaný na palube česko-slovenskej lode alebo česko-slovenského lietadla mimo územia republiky. Miesto spáchania takého činu sa posudzuje obdobne podľa odseku 2.

§ 18

Podľa česko-slovenského zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý v cudzine spáchal česko-slovenský občan alebo obyvateľ republiky bez štátnej príslušnosti.

§ 19

Podľa česko-slovenského zákona sa posudzuje trestnosť rozvracania republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 93a), záškodníctva (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvedačstva (§ 105), falšovania a pozmeňovania peňazí (§ 140), uvádzania falšovaných a pozmenených peňazí (§ 141), výroby a držania falšovateľského náčinia (§ 142), útoku na štátny orgán podľa § 153, útoku na verejného činiteľa podľa § 155, genocídia (§ 259), používania zakázaného bojového prostriedku a nedovoleného vedenia boja (§ 262), vojnovej krutosti (§ 263), perzekúcie obyvateľstva (§ 263a), plienenia v priestore vojnových operácií (§ 264), zneužívania medzinárodne uznávaných a štátnych znakov (§ 265) a trestného činu proti mieru podľa § 1 zákona č. 165/1950 Zb. na ochranu mieru, aj vtedy, ak taký trestný čin spáchal v cudzine cudzí štátny príslušník alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je obyvateľom republiky.

§ 20

(1) Podľa česko-slovenského zákona sa posudzuje trestnosť činu spáchaného v cudzine cudzím štátnym príslušníkom alebo osobou bez štátnej príslušnosti, ktorá nie je obyvateľom republiky, aj vtedy,

- a) keď je čin trestný i podľa zákona účinného na území, kde bol spáchaný, a
- b) keď páchatel bol chytený na území republiky a nebol vydaný na trestné stíhanie cudziemu štátu.

(2) Páchatelovi však nemožno uložiť trest prísnejší, než aký ustanovuje zákon štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný.

§ 20a

(1) Trestnosť činu sa posudzuje podľa česko-slovenského zákona aj vtedy, ak to ustanovuje vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná.

(2) Ustanovenia § 17 až 20 sa nepoužijú, ak to nepripúšťa vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná.

§ 21

(1) Česko-slovenský občan nemôže byť vydaný cudziemu štátu na trestné stíhanie ani na výkon trestu.

(2) Trestný rozsudok cudzieho štátu nemôže byť vykonaný na území republiky ani tu mať iné účinky, ak vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná, neustanovuje niečo iné.

§ 22

(1) Ak pre ten istý skutok bol páchatel v cudzine vo väzbe alebo potrestaný orgánom cudzieho štátu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe alebo vykonaný trest do trestu uloženého česko-slovenským súdom, pokiaľ je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Obdobne súd postupuje, ak uložil páchatelovi trest úhrnný alebo súhrnný (§ 35).